

leeft. Kostelijk is o.a. de beschrijving van het leven en de mode te Bogotá.

Inderdaad kwam de familie VAN LANSBERGE, in de persoon van JOHAN LOUIS, een broeder van REINHART'S grootvader mr MARTINUS, reeds eerder naar de West, maar of dat van invloed is geweest op zijn keuze om naar Curaçao te gaan (zoals de schrijver, op p. 5, voor mogelijk houdt) betwijfel ik zeer. Van die JOHAN LOUIS bestaan nog merkwaardige brieven uit de jaren 1729/30, gericht aan mr PIETER BEELAERTS te Dordt, die een schril licht werpen op de toestanden die toentertijd in de „kolonie" bestonden.

Het is jammer dat schrijf- en taalfouten de tekst ontsieren, en dat geslachtsnamen op een slordige wijze worden gehanteerd. (Op p. 4 leze men TULLINGH in plaats van Fullingh, op p. 8 VERSTOLK voor van Stolk, op p. 16 e.v. VAN RADERS voor Raders, op p. 20 DE ROUVILLE voor Rouville, op p. 29 e.v. VAN HEERDT TOT EVERSBERG i.p.v. Van Heerdt, op p. 30 ROCHUSSEN i.p.v. Van Rocchussen, GEFKEN voor Van Gefken, op p. 31 THOMSON i.p.v. Thompson). Ook de zinsbouw is moeilijk, soms zelfs zó, dat hij tot misvatting aanleiding zou kunnen geven; op blz. 27 wordt verteld dat VAN LANSBERGE, weer terug in Zuid-Amerika (n.b. terwijl over zijn gouverneurschap van Curaçao gesproken wordt) zich blijvend in Caracas zou gevestigd hebben.

Maar dit alles neemt niet weg, dat men geïnteresseerd en in spanning deze van romantiek en moeilijkheden doordrenkte bladzijden uitleest en daarna moet bekennen weer-heel wat wijzer te zijn geworden. En dat niet alleen over Curaçao.

Het bisschoppelijk archief van Mgr. NIEWINDT heeft Pater BRADA kennelijk goed geraadpleegd en het is hem zeer ten nutte geweest. De schrijver weegt alles gedegen tegen elkaar af en komt tot de gevolgtrekking, dat VAN LANSBERGE een goed mens was, verlicht en . . . modern voor zijn tijd. Wél verliet hij zijn toenmalige residentie, Caracas, toen hij vond, dat men Nederland had beledigd, en wél kwam hij met kracht op voor de rechten van alle Nederlanders.

Onbaatzuchtig en onkreukbaar was VAN LANSBERGE in hoge mate. De benoeming tot Gouverneur van Curaçao begeerde hij zelfs niet. VAN HALL en PAHUD wilden het zo graag, want er werd iemand/verlangd die geschikt was voor het ambt, hetgeen (toen) inhield zelfstandigheid, doortastendheid, vastberadenheid.

Vluchtig wordt VAN LANSBERGE nog behandeld als Gouverneur van Suriname (1859-'67), welke periode zich kenmerkt door de emancipatie der slaven (1863) en de instelling der Koloniale Staten (1865). Hij werkte van harte mede aan het geven van een soort autonomie aan de „kolonie", waarvoor hij haar rijp achtte. Inderdaad een vooruitziende blik!

Bijkans 44 jaar heeft VAN LANSBERGE in Zuid-Amerika en in West-Indië doorgebracht, waarvan 11 als Gouverneur. In dit boekje heeft de schrijver zich op sympathieke, eerlijke wijze bezonnen op het leven van deze figuur, die op een bijzonder rechtschapen en werkzame wijze zijn Vaderland onder alle omstandigheden heeft gediend; een mens, voor iedereen, die, vooral in deze tijd, met grote aandacht zou moeten worden beschouwd.

J. W. G. v. L.